

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Czas i przestrzeń w średniowieczu

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Historia		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność MEDIOWISTYKA		Kod zajęć 18HISMEDS.12S.04659.24	
Jednostka organizacyjna Wydział Historii		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy specjalnościowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Adam Krawiec		
Prowadzący zajęcia	Adam Krawiec		
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	przedstawienie problematyki związanej z funkcjonowaniem kategorii czasu i przestrzeni w kulturze łacińskiego średniowiecza oraz ich pomiarem
C2	wskazanie na trwałość dziedzictwa średniowiecznego w omawianym zakresie oraz obecność jego elementów we współczesnej kulturze i obyczajach
C3	zaznajomienie studentów z aktualnymi trendami badawczymi w mediewistyce odnoszącymi się do omawianych zagadnień
C4	opanowanie przez studentów podstaw analizy koncepcji przestrzeni w średniowiecznych tekstach kultury

Wymagania wstępne

Brak.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna i rozumie zagadnienia związane z postrzeganiem czasu i przestrzeni w łacińskim kręgu kulturowym średniowiecznej Europy	HIS_K1_W01, HIS_K1_W02, HIS_K1_W04, HIS_K1_W05, HIS_K1_W08, HIS_K1_W09	Kolokwium pisemne, Wypowiedź ustna
W2	zna główne kategorie źródeł dotyczących wyobrażeń na temat czasu i przestrzeni w średniowiecznej Europie i problemy metodyczne związane z ich analizą	HIS_K1_W01, HIS_K1_W07, HIS_K1_W08, HIS_K1_W09	Kolokwium pisemne, Wypowiedź ustna
W3	zna podstawowe zagadnienia geografii historycznej ziem polskich w średniowieczu	HIS_K1_W01, HIS_K1_W02, HIS_K1_W03, HIS_K1_W04, HIS_K1_W07	Kolokwium pisemne, Wypowiedź ustna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi poprawnie stosować terminologię związaną z postrzeganiem, konceptualizacją i pomiarem przestrzeni i czasu w średniowieczu	HIS_K1_U04, HIS_K1_U06, HIS_K1_U10, HIS_K1_U15	Kolokwium pisemne, Wypowiedź ustna
U2	potrafi przeprowadzić analizę i interpretację średniowiecznych tekstów kultury pod kątem zawartych w nich informacji na temat czasu i przestrzeni	HIS_K1_U01, HIS_K1_U02, HIS_K1_U05, HIS_K1_U06, HIS_K1_U07, HIS_K1_U09, HIS_K1_U12, HIS_K1_U15	Kolokwium pisemne, Wypowiedź ustna
U3	potrafi wskazać elementy średniowiecznych sposobów postrzegania i kształtowania przestrzeni oraz postrzegania i mierzenia czasu obecne we współczesnym życiu publicznym, obyczajowości i krajobrazie kulturowym	HIS_K1_U06, HIS_K1_U08, HIS_K1_U09, HIS_K1_U12, HIS_K1_U15	Kolokwium pisemne, Wypowiedź ustna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	wykazuje odpowiedzialność za zachowanie elementów dziedzictwa cywilizacyjnego średniowiecza polskiego i powszechnego odnoszącego się do zagadnień związanych z czasem i przestrzenią oraz potrafi ją dalej upowszechniać	HIS_K1_K01, HIS_K1_K03, HIS_K1_K04, HIS_K1_K07	Wypowiedź ustna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
-----	-----------------------------	------------------------------	-------------

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Średniowieczne wyobrażenia na temat struktury i funkcjonowania wszechświata.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Konwersatorium
2.	Średniowieczne wyobrażenia geograficzne.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Konwersatorium
3.	Główne zagadnienia kartografii średniowiecznej.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Konwersatorium
4.	Przestrzeń średniowiecznego miasta i jej „warstwy”: przestrzeń władzy, topografia sakralna: struktury osadnicze, socjotopografia.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Konwersatorium
5.	Elementy geografii historycznej ziem polskich w średniowieczu.	W1, W2, W3, U1, U2, U3	Konwersatorium
6.	Postrzeganie i pomiar przestrzeni: podstawowe zagadnienia metrologii historycznej średniowiecza.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Konwersatorium
7.	Czas i wieczność czy czasy i wieczności? – średniowieczna uczona refleksja nad czasem.	W1, W2, W3, U1, U2, U3	Konwersatorium
8.	Postrzeganie czasu: czas wiejski, kościelny, miejski.	W1, W2, W3, U1, U2, U3	Konwersatorium
9.	Rachuba czasu: kalendarz i zegar, komputystyka.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Konwersatorium
10.	Odczuwanie czasu dziejów – problem świadomości historycznej.	W1, W2, W3, U1, U2, U3	Konwersatorium
11.	Analizy wyobrażeń czasowych i przestrzennych w tekstach średniowiecznych na przykładach kroniki tzw. Galla Anonima, „Żywotu większego św. Stanisława” Wincentego z Kielcy oraz wybranych relacji z podróży.	W1, W2, W3, U1, U2, U3	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Aktywna obecność na zajęciach, zaliczenie pisemnego kolokwium obejmującego tematykę zajęć. Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 90% dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 80% dobry (db; 4,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 70% dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 60% dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 50% niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się.

Literatura

Obowiązkowa

1. Anonim tzw. Gall, Kronika polska, tł. R. Grodecki (różne wydania).
2. Średniowieczne żywoty i cuda patronów Polski, tł. J. Pleziowa, Warszawa 1987.

Dodatkowa

1. Guzowski P., Kalendarz gospodarczy i finansowy kmieci polskich na przełomie średniowiecza i czasów nowożytnych, w: Człowiek wobec miar i czasu w przeszłości, red. P. Guzowski, M. Liedke, Kraków 2007, s. 36-49.
2. Krawiec A., Ciekawość świata w średniowiecznej Polsce, Poznań 2010.
3. Kultura Polski średniowiecznej X-XIII w., red. J. Dowiąt, Warszawa 1985.
4. Kultura Polski średniowiecznej XIV-XV w., red. B. Geremek, Warszawa 1997.
5. Le Goff J., Czas Kościoła i czas kupca, tłum. A. Frybes, w: Czas w kulturze, red. A. Zajęczkowski, Warszawa 1988, s. 331-355.
6. Samsonowicz H., Życie miasta średniowiecznego, Poznań 2006.
7. Szymański J., Człowiek – czas – miejsce, w: tenże, Nauki pomocnicze historii, Warszawa 1983 (i inne wydania), s. 112-265.
8. Wąsowicz H., Chronologia średniowieczna, Lublin 2015.
9. Wiesiołowski J., Socjotopografia późnośredniowiecznego Poznania, Poznań 1997.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	15
Przygotowanie do zaliczenia	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
HIS_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przestrzegania norm etycznych w pracy historyka i popularyzacji wiedzy historycznej
HIS_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do ustawicznego rozwoju swoich kompetencji i zainteresowań w zakresie historycznym i ogólnohumanistycznym oraz kompetencji personalnych, społecznych i organizacyjnych
HIS_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do ochrony i promocji dziedzictwa historycznego i kulturowego regionu, Polski i Europy
HIS_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do empatii w badaniach odnoszących się do świata wartości oraz postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych
HIS_K1_U01	Absolwent/ka potrafi pozyskiwać, klasyfikować i analizować informacje zgodnie ze wskazówkami opiekuna naukowego oraz stosować je w kontekście zadań historyka w życiu naukowym, społecznym, gospodarczym, politycznym i w kulturze
HIS_K1_U02	Absolwent/ka potrafi rozwijać umiejętności badawcze w zakresie nauk historycznych w ich związkach z humanistyką i naukami społecznymi, korzystając ze wskazówek opiekuna naukowego
HIS_K1_U04	Absolwent/ka potrafi definiować, objaśniać i poprawnie stosować w mowie i piśmie terminy i pojęcia właściwe dla nauk historycznych w pracy nad wybranymi problemami badawczymi historii oraz w popularyzacji wiedzy o przeszłości
HIS_K1_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać, wykorzystywać i analizować teksty historiograficzne, źródłowe oraz inne wytwory kultury historycznej przydatne w pracy historyka, a także streścić, zapisać i skatalogować uzyskane tą drogą informacje
HIS_K1_U06	Absolwent/ka potrafi posługiwać się warsztatem naukowym historyka, w tym dobierać odpowiednie metody, techniki i narzędzia do rozwiązywania wybranych problemów badawczych historii
HIS_K1_U07	Absolwent/ka potrafi przeprowadzić krytyczną analizę źródeł historycznych i poddać je interpretacji, dobierając oraz stosując typowe dla historii metody badawcze
HIS_K1_U08	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, systematyzować i analizować informacje dotyczące wybranego historycznego problemu badawczego z wykorzystaniem tradycyjnych zasobów informacyjnych i nowych technologii
HIS_K1_U09	Absolwent/ka potrafi prezentować efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie
HIS_K1_U10	Absolwent/ka potrafi stosować metody, techniki i narzędzia badawcze właściwe dla poszczególnych specjalności historycznych
HIS_K1_U12	Absolwent/ka potrafi formułować w oparciu o wiedzę i umiejętności wyniesione ze studiów własne stanowisko dotyczące wybranych zagadnień historycznych obecnych w życiu społecznym
HIS_K1_U15	Absolwent/ka potrafi komunikować się w mowie i piśmie w języku polskim z zastosowaniem terminologii właściwej dla nauk historycznych oraz różnych form wypowiedzi i pisarstwa historycznego
HIS_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę historii jako przedmiotu poznania i badań nad przeszłością oraz miejsce i rolę historyka w życiu naukowym, społecznym, gospodarczym, politycznym i w kulturze
HIS_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie szczegółową terminologię z zakresu nauk historycznych oraz terminologię ogólną z zakresu nauk humanistycznych i społecznych
HIS_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce i rolę nauk humanistycznych wśród innych dyscyplin i dziedzin nauki oraz miejsce i rolę historii w dziedzinie nauk humanistycznych
HIS_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie chronologię oraz tematykę z zakresu historii ziem polskich od czasów najdawniejszych do współczesności
HIS_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane zagadnienia z historii powszechnej w zakresie pięciu głównych epok historycznych w ujęciu chronologicznym i tematycznym
HIS_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę przedmiotową i metodologiczną nauk historycznych

Kod	Treść
HIS_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie rolę i znaczenie źródeł w badaniach historycznych, metody ich analizy i interpretacji oraz zasady korzystania z wykazów informacji naukowej, również z użyciem nowych technologii, a także zasady ochrony praw autorskich
HIS_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie powiązania interdyscyplinarne nauk historycznych z innymi naukami, a także znaczenie innych dyscyplin naukowych w różnych obszarach działalności zawodowej historyka